

BELS LIJNTJE
beleef grensland

Bels Lijntje 2013 – 2018
van verdwenen spoorlijn naar innovatieve
culturele en economische broedplaats

Coöperatie Bels Lijntje U.A.
Mei 2014

Bels Lijntje 2013 – 2018, van verdwenen spoorlijn naar innovatieve culturele en economische broedplaats

Bij hun ontstaan in de 18^e en 19^e eeuw waren stedelijke spoorzones de nieuwe industriële en economische knooppunten. Steden en regio's in Nederland en België maar ook in vrijwel heel Europa hebben hun identiteit ontleend aan de florerende industriële ontwikkelingen in vorige eeuwen.

Het in 1867 geopende Bels Lijntje tussen Tilburg en Turnhout vormde een belangrijke spoorverbinding voor het vervoer van goederen en personen tussen Amsterdam en Parijs. Het is hiermee een van de vier oude spoorlijnen die Brabant rijk is en kan worden beschouwd als cultuurhistorisch erfgoed. In 1987 werd het Bels Lijntje ontmanteld als spoorlijn waarna het in 1990 als rechtlijnig fietspad over de meanderende grens tussen Turnhout en Tilburg in gebruik werd genomen.

Op dit moment vind er – terecht - een herwaardering plaats van stedelijke spoorzones en historische spoorlijnen als cultureel en industrieel erfgoed. Zij vormen het decor van en zijn broedplaatsen voor nieuwe culturele, economische en ruimtelijke activiteiten; van kleinschalige en innovatieve impulsen tot internationale initiatieven.

In 2013 is de initiatiefgroep Bels Lijntje ontstaan die met actieve mensen en ondernemers uit Tilburg en Turnhout en tussenliggende gemeenten de Coöperatie Bels Lijntje heeft opgericht. De coöperatie wil tussen 2013 -2018 een interregionale en grensoverschrijdende cross-over tot stand brengen van actieve participanten met een pluriforme achtergrond. De Coöperatie staat open voor ieder die op een of andere manier verbonden is aan het gebied rond het Bels Lijntje en die het vertrouwen deelt dat samenwerking in het grensland een meerwaarde heeft.

Ondernemers, agrariërs, horeca, cultuurproducenten, gemeenten, al die organisaties die zich aan beide zijden van de grens met cultuurhistorie, landschap en natuur, voedsel, streekproducten of mobiliteit bezighouden, slaan de handen ineen in de Coöperatie Bels Lijntje. Deze internationale samenwerking van ondernemende partijen in de breedste zin zal een boost geven aan de economische, ruimtelijke en ecologische aantrekkelijkheid van het gebied en de sociale cohesie in en tussen dorpen en steden.

Ambitie Bels Lijntje 2013 -2018

Bewoners en bezoekers genieten van de regio Bels Lijntje, van een ongerepte, authentieke en vitale streek tussen Turnhout en Tilburg. Een streek met volop natuur, rust, kunst en cultuur, culinair eten en drinken, waar ondernemers en actieve mensen samen met gemeenten, organisaties, netwerken en bedrijven uit het Land van Turnhout, de Kempen en de Baronie werken aan het versterken en verduurzamen van de economische, ecologische en culturele positie en de sociale cohesie van de Bels Lijntje regio.

Het Bels Lijntje vormt de groene leisure icoon tussen Tilburg en Turnhout met een kwalitatief hoogwaardige, meerdaagse vrijetijdsbeleving.

Kernkwaliteiten van het gebied tussen Tilburg en Turnhout

- Slow Landscape, een streek met opvallend veel rust, ruimte, stilte en ongerepteheid
- De achtertuin respectievelijk de voortuin van Tilburg en Turnhout
- Het fietspad ontsluit het gebied voor het houden van culturele, toeristische en economische activiteiten

- Rijk aan cultuurhistorie (Bels Lijntje, Dodendraad WO II, beruchte smokkelroutes)
- Met internationale kunst zoals museum De Pont Tilburg en Audax Textielmuseum als een museum in bedrijf, en het befaamde Cultuurhuis de Warande Turnhout dat op theatergebied zijn nek uitsteekt
- Met culinaire toprestaurants in Turnhout waar Tilburg verlekkerd naar kijkt en zich door weet geïnspireerd.

Deze kernkwaliteiten zijn nog te weinig bekend bij de eigen bewoners en bij bezoekers van de streek. Het 'wakker kussen' van het gebied activeert tot nieuwe initiatieven en activiteiten met – uiteraard - respect voor de uniciteit van mens, landschap en natuur.

Bels Lijntje

Het verdwenen spoorwegtracé - nu fietspad - kan benut worden om Tilburg en Turnhout te verbinden met het tussenliggende platteland. Er zijn drie thema's die aanknopingspunten bieden:

- Verbinden van mensen
Het Bels Lijntje levert met haar bijna 150 jarig bestaan een haast onuitputtelijke bron van persoonlijke verhalen en belevenissen. De verhalen van jong en oud, uit buurten, wijken, dorpen en steden vormen de basis voor de verbindingen naar de toekomst. Het Bels Lijntje verbeeldt die meervoudige verbinding: de fysieke en culturele verbinding tussen mensen en culturen aan weerszijden van de grens, tussen Brabant en Vlaanderen en de rest van Europa. Tevens bevordert het de gemeenschapsvorming en de sociale cohesie in dorpen en steden in de streek.
- Verbinden van platteland en stad
Het platteland vormt de stad en de stad vormt het platteland. Spoorzones van Turnhout en Tilburg samen met aanpalende gemeenten en het tussenliggende Bels Lijntje benutten het fietspad als podium en inspiratiebron. Het Bels Lijntje vormt een fysieke, culturele en ecologische verbinding die het platteland rechtstreeks verbindt met het kloppend hart van Tilburg en Turnhout.
- Creëren van de toekomst
Het project Bels Lijntje 2013-2018 draagt bij aan een revitalisering van het fietspad en het gebied. En aan het verbeteren van de toegankelijkheid van het fietspad voor bewoners en recreanten. In Tilburg heeft de gemeenteraad in 2013 besloten dat een onderzoek wordt gestart naar de haalbaarheid van de verbreding van het fietspad. Ondernemers van platteland en stad bieden vernieuwende arrangementen zoals fiets- en verblijfsarrangementen voor vrijetijdsbesteding zodat naast culturele en landschappelijke activiteiten ook economische waarden worden gerealiseerd.

De Coöperatie Bels Lijntje start de komende jaren van 2013 tot en met 2018 een multi-samenwerkingsproject. Het Cultureel Fietsevenement Bels Lijntje van 8 september 2013 is de opmaat voor het versterken van het kralensnoer dat het Bels Lijntje in meerdere opzichten vormt: een interregionale en -sectorale cross-over tussen samenwerkende partijen aan weerszijden van de grens, een verbindende en innovatieve streekbeleving voor iedereen. In dit meerjarig project staat privaat-publieke samenwerking centraal met de zeven gemeenten langs Bels Lijntje, horeca-, recreatie-, MKB ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen aan weerszijden van de grens. Om ambities te realiseren zoekt Coöperatie Bels Lijntje financiering bij overheden, private fondsen en bedrijfsleven. Daarnaast zet men actief in op sponsoring en crowdfunding.

Coöperatie Bels Lijntje U.A.

Het bestuur van de coöperatie bestaat uit:

- Tine van de Weyer, voorzitter
- Huub Glas, penningmeester
- Dion Heerkens, secretaris

De coöperatie wordt ondersteund door:

- Loïs de Jong, Magmamedia

Contactgegevens

Coöperatie Bels Lijntje U.A.

D. Heerkens

Reinier de Graafstraat 7

5017 GP Tilburg

M: +31 6 5757 4527

E: heerkens@bionagriculture.nl

Website www.belslijntje.com

Facebook www.facebook.com/belslijntjeleeft

Twitter @BelsLijntje

BELS LIJNTJE
beleef grensland